

Інформація про стан виконання заходів регіональної Програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2024 – 2028 роки КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у 2025 році

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів Програми Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування (вартість), тис.грн.	Інформація про стан виконання заходів Програми
1. Формування української громадянської ідентичності, ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації				
1.1.	Виховання суб'єкта громадянського суспільства, громадянина-патріота України	1.1.2. Проведення обласних змагань «Дебати», обласного фестивалю очільників учнівського самоврядування «Лідер року», Всеукраїнської філософської історико-краєзнавчої конференції «Пізнай себе, свій рід, свій нарід...», обласної акції «Незалежність України очима юних краєзнавців Харківщини» та інших заходів щодо набуття патріотичного досвіду на основі готовності: до участі в процесах державотворення; визначення форм та способів своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства; спілкування з соціальними інститутами, органами влади; дотримання		З метою формування в учнів громадянської, соціальної та загальнокультурної компетентностей, виховання почуттів національної гідності й патріотизму, з нагоди 970-річчя Преподобного Нестора Літописця у жовтні 2025 року Центром методичної та аналітичної роботи проведено обласний фестиваль ораторського мистецтва за темою «Мова – це наша національна ознака, у мові – наша культура, сутність нашої свідомості (Іван Огієнко)», у якому взяли участь 50 учнів ЗЗСО територіальних громад, районів м. Харкова, закладів освіти обласного та державного підпорядкування. Переможцями стали 25 учнів, лауреатами 16. З метою підвищення професійної компетентності педагогів закладів загальної середньої освіти щодо виховання суб'єкта громадянського суспільства, громадянина-патріота України Центром методичної та аналітичної роботи проведено серію методичних заходів пролонгованої педагогічної майстерні «Культурно-історичні традиції як спосіб формування національної ідентичності» для вчителів історичної та

		законів та захисту прав людини; взяття особистої відповідальності		громадянської, мистецької та технологічної освітніх галузей». Програма майстерні включала в себе такі теми: «Питання формування української національної ідентичності на уроках історичної та громадянської, мистецької та технологічної освітніх галузей»; «Ознайомлення з культурно-історичною спадщиною українців на уроках історичної та громадянської, мистецької та технологічної освітніх галузей»; «Українські культурно-історичні традиції як спосіб формування національної ідентичності». (лютий-травень, вересень-грудень 2025, 106 осіб). Під час роботи педагогічної майстерні було актуалізовано важливість культурно-історичних традицій українців; учасникам представлено варіанти компетентісно орієнтованих завдань; надано науково-методичну та практичну допомогу вчителям щодо добору змісту навчальних занять з учнями й використання культурно-історичної спадщини на уроках історичної та громадянської, мистецької та технологічної освітніх галузей Тематичний спецкурс-тренінг «Практичні аспекти ознайомлення здобувачів освіти з культурно-історичними традиціями українського народу в умовах сучасності». На якому було розглянуто питання розвитку предметно-методичної та емоційно-етичної професійної компетентності щодо навчання учнів культурно-історичних традицій у закладах загальної середньої освіти з метою формування національної ідентичності (квітень, листопад 48 осіб).
		1.1.3. Проведення конференцій, семінарів тощо з метою підвищення рівня усвідомлення дітьми та молоддю процесу реалізації державної політики та основних реформ у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції		Центром виховання та розвитку особистості спільно з кафедрою освітнього менеджменту та виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в 2025 році проведено прологований методичний клуб з теми «Пошук ефективних шляхів подолання освітніх втрат і розривів у позашкільлі» у межах якого під час вебінарів розглядалися питання формування особистості громадянина-патріота на основі стрижневих напрямів

			національно-патріотичного виховання (27.05.2025, 30 осіб); ефективних практик формування соціально успішної особистості засобами етнопедагогіки (29.04.2025, 30 осіб). Учасники методичного клубу мали можливість оволодіти інструментами (ресурсами) надання невідкладної допомоги та психологічної підтримки дітям під час війни на заняттях тематичного спецкурсу «Психоемоційні ресурси педагога-позашкільника під час війни: педагогічний аспект» (березень 2025, 39 осіб). З метою розвитку організаційної компетентності педагогічних працівників закладів освіти щодо основних питань формування української національної ідентичності було проведно тематичну відкриту локацію - освітній полілог «Школа як простір формування української національної ідентичності», під час якої учасник розглянули поняття «національна ідентичність українця» як історичну проблему та педагогічну практику; окреслили практичний аспект формування історичної пам'яті школярів як основи української національної ідентичності; висвітлили можливості гри «Сокіл» («Джура») у формуванні патріотичного досвіду учнів та учениць; обґрунтували значення волонтерства в сучасному суспільстві як прояв української національної ідентичності (22.08.2025, 140 осіб) Ураховуючи загальну мету шкільної освіти – виховання громадянської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття приналежності до власної держави та до її культурних цінностей, упроваджено в закладах загальної середньої освіти курс за вибором учнів профільної загальноосвітньої школи (10-11 класи) «Культурно-історичні традиції української повсякденності» («Схвалено для використання в освітньому процесі» рішенням експертної комісії МОН, протокол № 10 від 29 жовтня 2024 року), що має інтегрований характер і містить історичний,
--	--	--	---

			філософський, етнографічний, культурологічний та технологічний матеріал і створює можливість педагогам різних освітніх галузей використовувати матеріали курсу за вибором. Саме цими міркуваннями обґрунтована потреба відповідної підготовки педагогічних працівників і підвищення їх професійної компетентності щодо формування та збереження української національної ідентичності й Центром методичної та аналітичної роботи проведено розроблена програма педагогічної майстерні «Культурно-історичні традиції як спосіб формування національної ідентичності», яка має такі дидактичні ракурси: <i>історико-хронологічний</i> – увага на впливі історичних обставин на повсякденне життя, відображення в повсякденному житті характерних ознак епохи; <i>мистецько-образотворчий</i> – вивчення традицій за допомогою продуктів декоративно-ужиткового мистецтва; <i>технологічний</i> – орієнтація на вивчення процесу виготовлення речей, якими послуговується людина у повсякденному житті, а тому може бути корисною вчителям історичної та громадянської, технологічної та мистецької освітніх галузей. Протягом 2025 року педагогічна майстерня «Культурно-історичні традиції як спосіб формування національної ідентичності» була проведена для двох груп слухачів за такими формами й темами: - відеоконференція «Питання формування української національної ідентичності на уроках історичної та громадянської, мистецької та технологічної освітніх галузей»; - практичний семінар «Ознайомлення з культурно-історичною спадщиною українців на уроках історичної та громадянської, мистецької та технологічної освітніх галузей»; - підсумковий семінар «Українські культурно-історичні традиції як спосіб формування національної ідентичності».
--	--	--	--

				Під час роботи педагогічної майстерні було актуалізовано важливість культурно-історичних традицій українців; учасникам представлено варіанти компетентнісно орієнтованих завдань; надано науково-методичну та практичну допомогу вчителям щодо добору змісту навчальних занять з учнями й використання культурно-історичної спадщини на уроках історичної та громадянської, мистецької та технологічної освітніх галузей; підбито підсумки роботи майстерні. У квітні та листопаді 2025 року проведено тематичний спецкурс-тренінг «Практичні аспекти ознайомлення здобувачів освіти з культурно-історичними традиціями українського народу в умовах сучасності» за розробленою освітньою програмою ТСК із питань розвитку предметно-методичної та емоційно-етичної професійної компетентності вчителів історичної та громадянської, а також мистецької та технологічної освітніх галузей щодо навчання учнів культурно-історичних традицій у закладах загальної середньої освіти з метою формування національної ідентичності. Учасники цієї пролонгованої форми (106) отримали сертифікати про підвищення кваліфікації в обсязі 9 годин/0,3 кредиту за навчання за програмою педагогічної майстерні, 48 учасників отримали сертифікати про підвищення кваліфікації в обсязі 6 годин/0,2 кредиту за навчання за освітньою програмою ТСК. 21 серпня 2025 року, в межах серпневої педагогічної декади «Партнерство як інструмент забезпечення якості та успішного реформування освіти», Центром методичної та аналітичної роботи проведено тематичну відкриту локацію – освітній полілог «Школа як простір формування української національної ідентичності».
2. Духовно-моральне виховання дітей та молоді. Формування «нового українця», що діє на основі національних та європейських цінностей				
2.1.	Використання успадкованих	2.1.4. Підтримка мистецьких проєктів національно-		11.03.2025 року проведено Центром методичної та аналітичної роботи проведено відеоміст, присвячений

	і духовних культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин	патріотичного спрямування з метою підвищення рівня обізнаності у сфері українською культури, поширення україномовного продукту, покликаного		211-й річниці від дня народження Тараса Шевченка, у межах якого відбулося вшанування переможців обласного етапу мовно-літературних конкурсів: Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, проведених у 2024/2025 навчальному році. Учасниками заходу стали 112 учнів та вчителів закладів загальної середньої освіти Харківської області.. 28 жовтня 2025 року Центром методичної та аналітичної роботи проведено відеоміст з нагоди Дня української писемності та мови, присвячений пам'яті Преподобного Нестора Літописця, який є автором найдавнішого українського літопису «Повісті минулих літ». Школярі у своїх виступах зазначали, що через мову ми пізнаємо навколишній світ і, зрештою, самих себе, стверджували, що українська мова – це спадщина, яка об'єднує в собі народну мудрість, вироблену віками. Сьогодні це ще й наша гордість, бо це мова рідної держави, мова перемоги над підступним ворогом. Під час відеомосту прозвучали виступи учнів – переможців фестивалю ораторського мистецтва, який цього року був присвячений 970-й річниці від дня народження Нестора Літописця. Учасниками заходу стали 106 осіб. У програму курсів підвищення кваліфікації керівників ЗЗСО «Проектування стратегії розвитку сучасного ЗЗСО як професійна здатність керівника» включено теми, зміст яких відповідає ключовим акцентам сьогодення: «Здатність учителя формувати і розвивати ключову компетентність «вільне володіння державною мовою» як складову формування національної ідентичності», «Література рідного краю».
		2.1.5. Забезпечення участі представників закладів освіти в		У січні 2025 року проведено III (обласний) етап XXIV Всеукраїнського конкурсу

		міжрегіональних, всеукраїнських та міжнародних заходах і проєктах національно-патріотичного спрямування	учнівської творчості. Усього на розгляд журі обласного етапу конкурсу було подано 99 робіт учнів 5-11-их класів закладів загальної середньої освіти та закладів професійної (професійно-технічної) освіти: у номінації «Література» - 61, у номінації «Історія і державотворення» - 38. 10 переможців, які посіли перші місця, відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс учнівської творчості стали учасниками підсумкового етапу конкурсу, що відбувся в м. Києві. Відповідно до наказу МОНУ від 28.03.2025 № 524 «Про нагородження переможців 4-го (підсумкового) етапу XXIV Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості» в кожній номінації було визначено по одному переможцю від Харківської області. У січні 2025 року проведено III (обласний) етап XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика взяли участь 282 учнів 3-11 класів закладів загальної середньої освіти територіальних громад області та міста Харкова, а також закладів обласного й державного підпорядкування. Його переможцями стали 88 учнів. У березні 2025 року відбувся четвертий етап XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, у якому взяли участь 35 переможців обласного етапу конкурсу: 26 учнів закладів загальної середньої освіти, 3 учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти Харківської області, 6 студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти. Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2025 № 550 «Про результати четвертого етапу XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика» переможцями четвертого етапу конкурсу від Харківської області визначені 11 учасників (у минулому навчальному році – 4), які посіли другі та треті місця.
--	--	--	--

				У лютому 2025 року відбувся фінальний етап XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, у якому взяли участь 39 учнів, студентів та курсантів закладів загальної середньої освіти, закладів професійної (професійно-технічної) освіти, закладів фахової передвищої та фахової вищої освіти, які посіли 1-3 місця в обласному етапі цього конкурсу. Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 17.03.2025 № 457 «Про нагородження переможців XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, які навчаються в закладах освіти України» визначені 22 переможці у Харківському регіоні. У грудні 2025 року проведено III (обласний) етап XVI Міжнародного мовно-літературного конкурсу з української мови імені Тараса Шевченка, у якому взяли участь 226 учнів із 42 територіальних громад області, 9 районів м. Харкова, 6 закладів освіти обласного та державного підпорядкування. Переможцями обласного етапу стали 42 учні. З метою консолідації зусиль науковців, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів післядипломної педагогічної освіти, учителів початкових класів, бібліотекарів, сучасних дитячих письменників, видавців дитячої літератури на виконання завдань національно-патріотичного виховання здобувачів початкової освіти; актуалізація ролі української книжки у формуванні української культурної ідентичності за ініціативою Харківської академії неперервної освіти було проведено Всеукраїнський круглий стіл «Дитяча книга як засіб національно-патріотичного виховання» за участі Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Державна установа «Український інститут книги», Видавництво «Ранок» (20.22.2025, 204 особи)
--	--	--	--	--

3. Військово-патріотичне виховання дітей та молоді, формування у памолоді громадянської свідомості, зокрема готовності до захисту України, стимулювання прагнення здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України як особливому виді державної служби

3.1.	Військово-патріотичне виховання дітей та молоді	3.1.2. Проведення в закладах освіти інформаційно-просвітницьких та виховних заходів щодо безпеки, домедичної підготовки, готовності до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України. Реалізація проєктів і заходів, спрямованих на підвищення престижу військової служби та популяризації стандартів НАТО		У 2025 році в Харківській області продовжена реалізація всеукраїнського проєкту «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі осередків викладання предмета "Захист України"» та регіонального проєкту за темою «Підготовка вчителів закладів освіти Харківської області до впровадження нової модельної навчальної програми інтегрованого курсу "Захист України"». Реалізацію регіонального проєкту здійснювали секція культури здоров'я, психологічної та інклюзивної освіти кафедри освітнього менеджменту та виховання, Центр виховання й розвитку особистості Харківської академії неперервної освіти. Продовжена співпраця КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» з Харківським національним університетом Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» з питань проведення навчальних занять з військової тематики. Організовано і проведено спецкурс підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечують викладання навчального предмета «Захист України» в закладах освіти Харківської області, за темою «Основи пілотування БпЛА і стрілецької підготовки» (поглиблений модуль) (136 осіб). На сайті Академії відкрито Канал зв'язку «Захист України. Інтегрований курс: підтримка фахівців». Канал відкрито для спеціалістів МОУО, консультантів (директорів) ЦПРПП, методистів (завідувачів) відділів освітнього менеджменту адміністрацій районів м. Харкова, які здійснюють супровід упровадження навчального предмета «Захист України» в територіальних громадах (районах міста Харкова), директорів,
------	--	---	--	--

			заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО і ЗП(ПТ)О, вчителів та викладачів навчального предмета «Захист України». До уваги фахівців запропоновано навчально-методичні матеріали щодо викладання предмета «Захист України» у 2025/2026 навчальному році; нормативно-правові документи за темою «Організаційно-педагогічні умови створення Осередків для викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти», які працюють за модельною навчальною програмою «Захист України. Інтегрований курс». Інформацією Каналу зв'язку скористалися 46 фахівців Харківської області та м. Харкова. На курсах підвищення кваліфікації відбувалось навчання вчителів/викладачів навчального предмета «Захист України» за навчальною програмою «Трансформація освітнього процесу з навчального предмета "Захист України"» (61 особа). У програму включені теми «Основи національної безпеки України. Україна-НАТО: система колективної безпеки та перспективи євроатлантичної інтеграції», «Шляхи формування української ідентичності в новій українській школі», «Міжнародне гуманітарне право про захист цивільного населення: актуальні питання воєнного часу», «Формування навичок домедичної допомоги у курсі предмета «Захист України» в дистанційному форматі», Майстерня досвіду «Відпрацювання алгоритмів дій у надзвичайних ситуаціях», Методичний інтенсив «Мінна безпека: знання, що рятують життя», Дискусійний клуб «Формування ціннісних орієнтирів і громадянської свідомості в умовах війни», Педагогічна майстерня «Урок: "Інформаційна безпека та інфомедійна грамотність на уроках «Захисту України»: формування стійкості до інформаційних загроз "». Навчання вчителів/викладачів, які викладають 2 предмети «Фізична культура» і «Захист України» відбувалось за навчальною програмою «Трансформація
--	--	--	---

				освітнього процесу з навчальних предметів "Фізична культура" і "Захист України"» (52 особи). У навчальну програму включені теми навчальних занять «Роль фізичної культури та оборонної підготовки у формуванні громадянської відповідальності та патріотизму здобувачів освіти», «Алгоритми дій цивільного населення в кризових умовах», «Впровадження стандартів НАТО у Збройних Силах України: шлях до сумісності та підвищення обороноздатності», «Домедична допомога як складова навчальних предметів "Фізична культура" і "Захист України"».
4. Формування науково-методологічних і методичних засад національно-патріотичного виховання – проведення заходів, спрямованих на розвиток цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання				
4.1.	Підтримка та співпраця органів державної влади та органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства щодо національнопатріотичного виховання	4.1.2. Залучення військовослужбовців Збройних Сил України, учасників операції об'єднаних сил, учасників бойових дій російсько-української війни до проведення навчальних занять із початкової військової підготовки в закладах загальної середньої та професійної (професійнотехнічної) освіти		Організовано і проведено спецкурс-тренінг підвищення кваліфікації учасників/ветеранів війни, які здійснюють або планують здійснювати викладання навчального предмета «Захист України» у закладах загальної середньої та професійної освіти, за темою «Учитель стійкості: психолого-педагогічні засади викладання навчального предмета “Захист України” учасниками/ветеранами війни». У навчальній програмі спецкурсу-тренінгу звернуто акцент на формування предметно-методичної, психологічної та організаційної компетентностей; розвиток здатності до адаптації, відкритості до нових методів і технік у навчанні, прагнення до самовдосконалення; розвиток уміння застосовувати різні форми мотивації навчальної діяльності на етапах уроку з метою підвищення пізнавальної активності здобувачів освіти. Навчання пройшли 17 учасників/ветеранів російсько-української війни.
		4.1.3. Підвищення рівня компетентностей у осіб, які працюють у сфері національно-патріотичного виховання або		З метою розвитку професійних компетентностей та поглиблення знань педагогів з питань методики формування в молодших школярів читацької компетентності кафедрою методики дошкільної та

		долучаються до впровадження державної політики в зазначеній сфері	початкової освіти за участі Центру методичної та аналітичної роботи, бібліотеки КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» організовано проведення круглого столу «Національно-патріотичне виховання учнів та учениць початкових класів засобами художнього слова» за освітньою програмою навчально-методичної школи-лабораторії «Уроки літературного читання в початковій школі: шляхи забезпечення якості в сучасних умовах» (підсумкове заняття у форматі Zoom-конференції). Захід відбувся в межах хабу «Якість освіти» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030» (17.10.2025, 49 осіб) У навчальну програму підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури включені теми «Роль фізичної культури у формуванні громадянської відповідальності та патріотизму здобувачів освіти», «Здатність формувати і розвивати ключову компетентність “вільне володіння державною мовою” як складова формування національної ідентичності», Дискусійний клуб «Формування ціннісних орієнтирів і громадянської свідомості в умовах війни», які розкривають виховний потенціал уроку фізичної культури як потужного засобу виховання, формування життєстійкості та громадянської свідомості та відповідальності. Учителі предмета «Захист України» на занятті з теми «Міжнародне гуманітарне право про захист цивільного населення: актуальні питання воєнного часу» опрацьовують шляхи формування в учнівської молоді життєво необхідних знань, умінь і навиків щодо захисту України та дій в умовах надзвичайних ситуацій, а також системного уявлення про військово-патріотичне виховання як складову національно-патріотичного виховання. Для пед працівників ЗДО організовано навчання за темами «Здійснення професійної діяльності державною мовою», для вчителів початкових класів і вихователів ГПД: «Національно-патріотичне виховання в початковій
--	--	--	---

			школі: практичні матеріали», «Шляхи підвищення мовно-комунікативної компетентності вчителя початкових класів та вихователя ГПД. Чинний український правопис», «Шляхи подолання навчальних утрат з формування вільного володіння українською мовою», «Екологічна грамотність як складова ціннісних орієнтирів сучасної людини», "Література рідного краю». У програму курсів підвищення кваліфікації «Харківщинознавство» у контексті сучасних реалій». включено «Культура Слобожанщини: від витоків до сучасності», «Культурні витоки Слобожанщини. Народні традиції, релігійні і народні обряди та свята».
--	--	--	---

Ректор

підписано

Любов ПОКРОЄВА

Алла ОСТАПЕНКО

Людмила ЛУЗАН

Тетяна ГОРБЕНКО, nova_gromada@ukr.net